

Innehåll

.....	1
Röster om värdegrund – likabehandling - jämställdhet	3
Vår vision	4
Mål för verksamhetsåret xxxx-xxxx	4
Skollag (2010:800), Diskrimineringslag (2008:567) samt Läroplan (Lgr11)	5
Ansvar	10
Elevhälsoteamet	12
Emobbadress	12
Elevskyddsombud för [enhetens namn]	12
Elevernas delaktighet	13
Vårdnadshavarnas delaktighet	13
Personalens delaktighet	14
Förankring av planen	14
Utvärdering av det gångna årets plan – metod och resultat.....	15
Utvärdering av denna plan – metod.....	16
Främjande insatser läsåret yy/zz	17
Kartläggning, metoder och nulägesanalys.....	18
Förebyggande åtgärder läsåret yyyy/zzzz	20
Policy	21
Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling	21
Rutiner för att ingripa, utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever	21
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal.....	24
Tillsyn enligt lagen	24
Klagomål	25
Årshjul för värdegrundsarbetet (DKJ)	26
Bilaga 1: Ordningsregler för [enhetens namn]	27
Bilaga 2: Ordningsregler i kortversion på elevnära språk.....	28
Bilaga 3: Vad betyder och vad gör man vid konflikter – kränkningar – mobbning – digitala kränkningar.....	29
Bilaga 4: Lathund för personal vid misstanke om kränkning av elev.....	31
Bilaga 5: Värdegrunds- och likabehandlingsarbetet i korta drag för dig som vårdnadshavare.....	32
Bilaga 6: Litteratur- och filmtips	33

Röster om värdegrund – likabehandling - jämställdhet

Huvudmannen:

Huvudmannen är ansvarig för att förskola, fritidshem, skola och Lärcenter bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Huvudmannen ska vidare se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling. En trygg verksamhet och skolvardag är en förutsättning för att barn, elever och studerande ska lära och utvecklas. Sveriges förskolor och skolor har ett viktigt uppdrag som huvudmannen har ett ansvar att bevaka, utveckla och stödja för att skapa de bästa möjliga förutsättningar för alla barns och elevers utveckling och lärande. Alla som arbetar i Hörby kommuns utbildningssektor spelar därför en viktig roll att i sitt dagliga arbete – i ord och handling – driva denna utveckling framåt.

Rektor:

Vi ska skapa bästa möjliga förutsättning för varje barn att utvecklas och lära genom att ge dem trygghet, respekt och glädje.

Elevrådet: På Älvdalsskolan är tjejer och killar lika mycket värda. Vi elever får vara med och bestämma på vår skola.

Vår vision

Huvudmannen är ansvarig för att fritidshem och skola bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Huvudmannen ska vidare se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling. En trygg verksamhet och skolvardag är en förutsättning för att barn, elever och studerande ska lära och utvecklas. Sveriges skolor har ett viktigt uppdrag som huvudmannen har ett ansvar att bevaka, utveckla och stödja för att skapa de bästa möjliga förutsättningar för alla barns och elevers utveckling och lärande. Alla som arbetar i Hörby kommuns utbildningssektor spelar därför en viktig roll att i sitt dagliga arbete – i ord och handling – driva denna utveckling framåt.

Mål för verksamhetsåret 2022-2023

Älvdalsskolan ska erbjuda en trygg miljö fri från diskriminering och kränkande behandling. Allas lika värde skall respekteras. All personal skall arbeta för att främja förståelse mellan människor. Skolan har nolltolerans mot alla former av diskriminering, trakasserier och kränkningar. Alla elever och personal skall känna sig trygga och bemötas med respekt.

Skollag (2010:800), Diskrimineringslag (2008:567) samt Läroplan (Lgr11)

Skollagen och Diskrimineringslagen är de två lagar som reglerar förbud mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling av barn och ungdomar. I skollagen och läroplanen regleras också skolans jämställdhetsuppdrag.

Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering av elever på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning samt ålder. Från 1 januari 2015 förbjuder den också diskriminering på grund av bristande tillgänglighet, dvs att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Lagen säger också att skolan måste arbeta förebyggande för att diskriminering inte ska uppstå. Från och med 1 januari 2017 skärps lagen (3 kap) såtillvida att aktiva åtgärder då krävs för alla diskrimineringsgrunderna, dvs även ålder och bristande tillgänglighet. Den nya lagtexten kommer då också att beskriva ett sätt att arbeta på, istället för att ange vissa mål som ska nås och kraven på dokumentation kommer att öka.

I Skollagen 6 kap framgår att all form av kränkande behandling är förbjuden, och skolans skyldighet att arbeta aktivt och i utvecklande former med att motverka, förebygga och förhindra kränkande behandling understryks.

Varje enskild verksamhet är alltså skyldig att förebygga, förhindra, utreda och vidta åtgärder mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Skyldigheten gäller såväl kränkningar mellan personal och elever som när elever kränker andra elever.

Skollagen säger också att en elev inte får utsättas för repressalier när han/hon påtalat, anmält eller medverkat i en utredning om diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.

Skolan har även ett jämställdhetsuppdrag då jämställdhet mellan kvinnor och män är ett av de grundläggande värden som skolan ska förmedla. I läroplanerna för förskolan (Lpfö98) samt grundskolan, förskoleklassen samt fritidshemmen (Lgr11) anges att verksamheten ska motverka traditionella könsmonster och könsroller. Flickor och pojkar ska ha samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller. I Lgr 11 anges jämställdhet som ett av de övergripande kunskapsområden som ska integreras i olika ämnen. Sedan 2016 är jämställd utbildning ett delmål för jämställdhetspolitiken: kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

Skollagen 1 kap 5 § anger att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna, och motverka all form av kränkande behandling.

Definitioner – begrepp

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan äga rum mellan elever eller mellan personal och elever. Utgångspunkten är att den som uppger att han/ hon blivit kränkt alltid måste tas på allvar.

Diskriminering innebär att någon blir negativt behandlad av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, ålder, funktionsnedsättning eller bristande tillgänglighet. Det är bara vuxna som kan diskriminera, barn kan alltså inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse (DO 2012: Lika rättigheter i skolan).

Diskriminering bygger på ett maktperspektiv.

Man kan skilja på strukturell och individuell diskriminering.

Strukturell diskriminering är de regler, normer, beteenden, rutiner och värderingar på skolan och i samhället i övrigt som leder till att alla elever i praktiken inte får tillgång till lika rättigheter och villkor. Den strukturella diskrimineringen hänger bland annat ihop med de maktstrukturer som finns i samhället, exempelvis avseende etnicitet och genus.

Individuell diskriminering är de handlingar som sker på individnivå – och som de följande styckena om direkt-indirekt respektive aktiv-passiv diskriminering beskriver. Den individuella diskrimineringen är för det mesta ett resultat av den strukturella diskrimineringen.

Direkt diskriminering innebär att en elev missgynnas och att detta har en direkt koppling till exempelvis elevens kön eller någon av de andra diskrimineringsgrunderna (DO 2012: Lika rättigheter i skolan). Direkt diskriminering kan vara om skolan t ex skulle neka pojkar att vara med i fotbollsrådet med motiveringen att det redan är så många pojkar som spelar fotboll.

Indirekt diskriminering är när man missgynnar någon genom att behandla alla lika (DO 2012: Lika rättigheter i skolan). Om det inte erbjuds alternativ utan alla elever serveras samma skollunch diskrimineras de elever som behöver annan mat av religiösa eller medicinska skäl.

Aktiv diskriminering innebär att någon diskrimineras genom en aktiv handling, till exempel att en elev med funktionsnedsättning nekas att följa med på en utflykt eller att de aktiviteter som erbjuds inte fungerar för alla.

Passiv diskriminering innebär att någon diskrimineras genom att låta bli att handla, exempelvis om den vuxne tycker det är mer acceptabelt att pojkar uppför sig illa och låter bli att tillrättavisa dem eller om en vuxen hör/ser något men inte ingriper.

Kränkande behandling och trakasserier handlar båda om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. En elev kan bli utsatt för trakasserier och kränkande behandling av såväl personal som andra elever. Det kan ta sig olika uttryck och handlingen i sig behöver inte definieras som kränkande utan det beror på hur mottagaren uppfattar den. Handlingen kan vara

- fysisk (slag, knuffar, fasthållning, beröring och tafs)
- verbal (hot, svordomar, fula ord, öknamn)
- psykosocial (utfrysning, blickar, miner, suckar, gester, skratt, fniss, ryktesspridning, alla går när man kommer)
- texter och bilder (sms, mms, fotografier, msn, klotter, skrivna meddelanden som lappar och mail och i olika sociala medier)
- materiell (förstörda tillhörigheter, luftad cykel)

(DO 2012: Lika rättigheter i skolan)

Trakasserier är uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det är trakasserier även när en elev kränks på grund av en förälders eller annan närståendes sexuella läggning, funktionsnedsättning etc. Det betraktas också som trakasserier om kränkningarna har samband med felaktigt förmodad religion, sexuell läggning och så vidare (DO 2012: Lika rättigheter i skolan). **Homofobi** kan sägas vara negativa känslor och attityder mot personer som inte har en traditionell heterosexuell läggning. **Rasism** definieras utifrån en ideologi som säger att mänskligheten kan delas upp i raser, och där vissa raser är medfött underlägsna respektive överlägsna. **Främlingsfientlighet – xenofobi** – är en irrationell stark negativ känsla gentemot människor med annan kulturell eller etnisk tillhörighet eller bakgrund som genererar en uppfattning att dessa är sämre eller mindre lämpade för det samhälle de är främlingar i. Gemensamt för homofobi, rasism och främlingsfientlighet är att de används som utgångspunkt för att rättfärdiga diskriminering och därigenom trakasserier.

Sexuella trakasserier är som namnet säger trakasserier av sexuell art. Det kan vara ovälkommen beröring, tafs, blickar, bilder eller jargong som är sexuellt anspelade och upplevs som kränkande (DO 2012: Lika rättigheter i skolan).

Kränkande behandling är uppträdande som – utan att vara trakasserier – kränker en elevs värdighet (DO 2012: Lika rättigheter i skolan).

Mobbning är kränkningar eller trakasserier som upprepas vid flera tillfällen med ett uppsåt att göra någon illa (Skolverket 2014: Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda). Definitionen omfattar ofta även ett tillägg om att det finns en makt-obalans mellan utövare och offer, dvs en stark part mot en svag vilket betraktas som ett övergrepp. Mobbning har följaktligen inget med konflikt att göra, eftersom det i en konflikt finns två jämnstarka parter. Begreppet mobbning används inte längre i skolans styrdokument eftersom skollagen kräver att även enstaka kränkningar utreds.

De flesta handlingar som brukar betecknas som kränkningar, trakasserier och mobbning, har sina motsvarigheter i **Brottsbalken** (1962:700) och dess beskrivningar av brotten förtal (BrB 5kap 1§), misshandel (BrB 3kap 5§), vållande till kroppsskada eller sjukdom (BrB 3 kap 5§), olaga tvång (BrB 4kap 4§), olaga hot (BrB 4kap 5§), ofredande (BrB 4kap 7§), sexuellt ofredande (BrB 6kap 10§) och hets mot folkgrupp (BrB 16kap 8§).

Befogade tillsägelse är då personal tillrättavisar en elev för att upprätthålla ordning och skapa en god miljö för hela klassen/gruppen. Detta är ingen kränkning i lagens mening även om eleven kan uppleva det kränkande (JämO, DO, HO, HomO & BEO 2008: Förebygga diskriminering & Främja likabehandling).

Ansvar

Huvudman

Huvudmannen har alltid det yttersta ansvaret för värdegrunds- och likabehandlingsarbetet och arbetet för jämställdhet.

Rektor

Det är rektors ansvar att

- se till att all personal, elever och vårdnadshavare känner till att alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är förbjudna på skolan
- se till att verksamheten planeras utifrån ett normkritiskt perspektiv och att jämställdhet är ett fokusområde
- se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter, samt att motverka kränkande behandling och diskriminering eller trakasserier på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning, bristande tillgänglighet, ålder samt könsöverskridande identitet eller uttryck
- se till att verksamheten kartläggs utifrån var och när det finns risk för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt att detta dokumenteras. Dokumentationen ska både innehålla en redogörelse för den undersökning av risker och hinder som gjorts samt en analys.
- utifrån det som framkommit av punkten ovan, årligen upprätta en plan mot diskriminering och kränkande behandling samt för jämställdhet - i samråd med personal, elever och vårdnadshavare. Planen ska innehålla dokumentationen enligt ovan, de förebyggande och främjande åtgärder som har vidtagits eller som planeras samt uppföljning och utvärdering av tidigare åtgärder.
- om skolan får kännedom om att kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas samt att huvudmannen underrättas
- bemöta elever, vårdnadshavare och personal på ett respektfullt sätt

Rektor ska även:

- se till att personal använder Drafit för att anmäla kränkande behandling, trakasserier och diskriminering samt för att dokumentera de åtgärder som vidtagits
- se till att personal ges möjlighet till adekvat kompetensutveckling inom området
- kontakta andra myndigheter vid behov

Pedagogisk personal och annan personal på enheten

Det är all personals ansvar att:

- följa enhetens plan mot diskriminering, kränkande behandling samt för jämställdhet
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som hon/han förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling
- se till att åtgärder skyndsamt vidtas då kränkande behandling, trakasserier misstänks eller upptäcks
- omgående anmäla misstänkt eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering i Drafit samt dokumentera de åtgärder som vidtas.
- bemöta elever, vårdnadshavare och kollegor på ett respektfullt sätt

Elever

Det är alla elevers gemensamma ansvar att:

- berätta för en vuxen om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering som förekommer på skolan
- bemöta alla elever och all personal på skolan på ett respektfullt sätt

Elevhälsoteamet

Elevhälsoteamet består av rektor, skolsköterska, kurator, skolpsykolog och specialpedagoger/lärare. Elevhälsoteamet har som en av sina uppgifter att uppmärksamma tendenser till och aktivt förebygga kränkningar och utsatthet av olika slag.

Rektor Anna Åberg, anna.aberg@horby.se, 0415-378437

Skolsköterska Pia Nyberg, pia.nyberg@horby.se, 0415-378477

Kurator Andreas Lindoff, andreas.lindoff@horby.se, 0415-378470

Skolpsykolog Magnus Nilsson, magnus.nilsson@horby.se

Specialpedagog Anna Lindecrantz, anna.lindecrantz@horby.se 0415-378350

Speciallärare Terese Henriksson, terese.henriksson@horby.se

Emobbadress

Om du vill ha kontakt angående ett mobbningärende, men inte vill vända dig direkt till mentor eller elevhälsoteamet kan du använda vår emobbadress, emobb.enhetensnam@horby.se. Den går direkt till kurator.

Elevernas delaktighet

... i det främjande arbetet

Eleverna har elevråd regelbundet. Varje klass har även klassråd regelbundet, där alla elever är med. I fritidshemsverksamheten finns fritidsråd. Här diskuteras exempelvis önskemål på aktiviteter som eleverna – med stöd av vuxna - vill hålla i för att skapa en god atmosfär på skolan eller i klassen.

Klassråd, fritidsråd och elevråd är fastställda forum där eleverna ska framföra och diskutera skolans och fritids arbetsmiljö och trygghet. Utöver detta genomför all berörd personal främjande och förebyggande arbete där eleverna är delaktiga.

... i det förebyggande arbetet

Eleverna är vid läsårsstart med och diskuterar inför ny DKJ-plan (Plan mot diskriminering och kränkande behandling samt för jämställdhet) samt diskuterar kring/tar fram ordningsregler, såväl skolregler som klassens/gruppens trivselregler. Elevernas arbetsmiljö är en stående punkt på dagordningen på elevråd, klassråd och fritidsråd. Det som framkommer som möjliga risker under mötena åtgärdas om möjligt direkt i respektive klass/grupp och rapporteras vidare till rektor och elevhälsan.

Eleverna i de olika klasserna märker två gånger per läsår ut otrygga platser både på skolan men även på fritids. För att ge eleverna reellt inflytande får de sedan ge konkreta förslag på hur skolan kan agera för att motverka och eliminera otrygghet.

Under hösten får eleverna i utvalda årskurser svara på en kommungemensam elevenkät gällande bland annat trygghet och trivsel i skolan. Under våren genomförs en fritidsenkät. Utifrån enkätutfallet genomför pedagogerna vid behov riktade intervjuer med eleverna för att få ytterligare och djupare kunskap om förbättringsområden.

Elevernas åsikter dokumenteras och deras röster väger tungt i det fortsatta arbetet.

Vårdnadshavarnas delaktighet

... i det främjande arbetet

Elevhälsan/lärare informerar under höstens föräldramöten om läsårets arbete kring värdegrund-likabehandling-jämställdhet. Pedagogerna diskuterar DKJ-planen med vårdnadshavarna.

DKJ-planen publiceras på skolans webb-plattform SchoolSoft, där alla vårdnadshavare har tillgång till den. Det finns under året möjlighet att kommentera, ställa frågor och lämna önskemål på förändringar inför upprättande av ny DKJ-plan. På Forum för samråd bjuds vårdnadshavare in att vara delaktiga i samt utöva inflytande över såväl pågående likabehandlingsarbete som utformande av ny plan. Konkret kan detta innebära allt ifrån diskussioner kring värdeord, diskussion om på vilket sätt vårdnadshavarna önskar bli delaktiga och ges inflytande till att utse några vårdnadshavare som har som sin uppgift att bevaka nyheter på Skolverket som är relaterade till arbetet kring värdegrund-likabehandling-jämställdhet.

Vårdnadshavare förväntas vara delaktiga genom föräldramöte, Schoolsoft, utvecklingssamtal, Forum för samråd eller genom att kontakta berörd vuxen på skolan för att ge eller få information om sitt barns situation. Fastställande av planen görs efter att planen presenterats på Forum för samråd i september varje läsår.

... i det förebyggande arbetet

Vårdnadshavarna är vid läsårsstart med och diskuterar kring ordningsregler, såväl skolreglerna som klassens/gruppens trivselregler.

Arbetet kring värdegrund-likabehandling-jämställdhet är en stående punkt på Forum för samråd. Där informeras fortlöpande om eventuella risker som har identifierats genom våra olika kartläggningsmetoder och bjuds in att ge konkreta förslag på hur skolan kan agera för att motverka och eliminera otrygghet.

Personalens delaktighet

Ny DKJ-plan tas fram i samråd med personalen under uppstartsveckan i augusti.

Pedagogerna arbetar aktivt tillsammans med eleverna under första skolveckan i augusti för att göra planen känd och levande.

Pedagogerna i varje klass/grupp utarbetar under uppstartsveckan i augusti en plan för hur man ska arbeta främjande och förebyggande, dvs klassens/gruppens värdegrundsarbete. Denna utgår ifrån den kartläggning som gjorts tillsammans med eleverna, och där eleverna gett förslag på hur skolan kan arbeta för att motverka otrygghet. Planen innehåller rubriker som är gemensamma för alla (Mål, Vad, När, Varför, Vem ansvarar, Vilket material, Övrigt).

Personalen deltar främjande och förebyggande i arbetet med planen genom kartläggningar, enkäter, diskussioner och samtal i arbetsenheten, med rektorn och (vid behov) med hela elevhälsan.

Pedagogerna genomför kartläggning av otrygga platser med eleverna i de olika klasserna/grupperna i oktober och markerar på en karta var det finns utsatta platser på skolan. Denna följs upp under vårterminen. Pedagogerna letar tillsammans med eleverna efter förbättringsmöjligheter.

I slutet av april initierar pedagogerna elevernas arbete med revidering och utvärdering av planen. Detta sker genom att eleverna diskuterar med sina pedagoger ur ett praktiskt perspektiv, t ex om det finns miljöer vi har glömt att ta upp där kränkande behandling kan förekomma, eller om det finns andra brister i den befintliga planen. Arbetet sker under klassråd/fritidsråd och ansvarig är respektive pedagog. Även elevrådet ska under vuxens ledning utvärdera planen.

Under augustidagarna innan skolstart diskuterar och utvärderar personalen planen. Allt som kommer fram i arbetet med kartläggningar och utvärderingar tas i beaktande inför upprättande av ny plan, alternativt revidering av befintlig plan under året om behovet är akut.

Förankring av planen

Planen finns tillgänglig för alla elever, vårdnadshavare och all personal på vår digitala kommunikationsplattform SchoolSoft. Planen ska vara ett levande dokument, och vara en naturlig del av och utgångspunkt för den dagliga verksamheten.

Personalen är aktiv i framtagandet av den nya planen under uppstartsveckan i augusti. Personal som anställs under året delges planen tillsammans med övrigt informationsmaterial, inklusive en kortfattad lathund för personal att använda sig av vid misstanke om kränkningar.

Pedagogerna arbetar aktivt tillsammans med eleverna under augusti för att göra planen känd och levande.

Under höstens föräldramöten diskuteras planen och pedagogerna hämtar in synpunkter från vårdnadshavare.

Under året ska ges utrymme för att i olika forum (med elever, vårdnadshavare och personal) fortlöpande diskutera, följa upp och ompröva den. SchoolSoft är ett sådant forum där det finns möjlighet att ställa frågor eller kommentera, och här kan det också ske en dialog under arbetet med att ta fram en ny plan.

Utvärdering av det gångna årets plan - metod och resultat

Utvärdering av Planen mot diskriminering, kränkande behandling och för jämställdhet läsåret 22/23

Förutom att pedagogerna skriftligen utvärderat klassernas arbete genom utvärderingarna av de klass/gruppspecifika planerna har den skolövergripande planen och årets kring värdegrund-likabehandling-jämställdhet utvärderats genom intervjuer/samtal. Elever, vårdnadshavare, pedagogisk personal och elevhälsoteamet har muntligen fått svara på frågor och komma med synpunkter och förbättringsförslag. Utvärderingen har följt det mönster som avsågs, och återfinns i planen för läsåret xx/yy och som i allt väsentligt korrelerar med hur innevarande års plan ska utvärderas, se nedan rubriken **”DKJ-plan för läsåret 21/22 ska utvärderas genom att”**.

Resultaten har sammanställts och ligger till grund för denna plan. Incidenter under året har dokumenterats och sammanställts och hanteringen har jämförts med **Planen mot kränkande behandling för 21/22**, vilken följts vid samtliga tillfällen.

Uppföljning och utvärdering avseende främjande åtgärder läsåret 21/22

Det verbala språket har förändrats. Svordomar förekommer, men könsord förekommer inte lika ofta. Detta tror vi beror på att det är fler vuxna ute bland eleverna.

Det finns dock fortfarande platser på skolgården där eleverna upplever otrygghet. De insatser som vidtagits är att rastvakter informerats om vilka platser på skolgården som upplevs otrygga av eleverna och därmed rör sig runt dessa lite extra och att schema för bollplaner och kompisgunga gjorts. Extra rastvakter har satts in för elever som behöver extra stöd och tillsyn. Det har fungerat bra med extra personal och det har varit bra att vara två rastvakter ute samtidigt där det är flera klasser ute på rast.

Elevrådet har även diskuterat önskemålet att en bollvägg skulle tas bort då många elever tyckte det var otryggt att gå förbi det, vilket även kartläggningen av otrygga platser

utomhus visade. Efter diskussioner och omröstning togs beslut att ta bort möjligheten att skjuta boll mot väggen. Dettas har lett till ökad trygghet vilket följts upp på elevrådet.

Mentorer diskuterar regler som gäller, klass för klass, vid de olika bollplanerna.

Vuxennärvaro vid behov i omklädningsrummen. Här har idrottslärare och andra pedagoger haft ett särskilt ansvar för att säkra tryggheten i dessa situationer genom sin närvaro.

Vi har ökat vuxennärvaron på skolans område (ute och inne), i klasser, för elever och i situationer när det har varit behov av detta. .

Vårdnadshavarna får omedelbar information om elev har uppfört sig illa eller använt kränkande uttryck och/eller utfört diskriminerande handling. Vi upprättar anmälan och utredning om kränkande behandling vid kännedom om sådan, dessa skickas alltid vidare till huvudman.

Uppföljning och utvärdering avseende förebyggande åtgärder

Samtal i klasserna, klassråd, fritidsråd och vid elevråd. Kartläggning av skolans riskområden för konflikter. Via vårdnadshavarna på höstterminens föräldramöten.

Uppföljning sker även under handledningstillfällena samt via utvärdering av Åp.

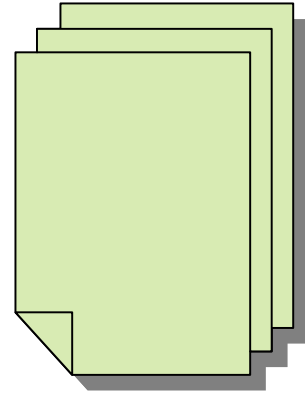
Utvärdering av denna plan - metod

Plan mot diskriminering, kränkande behandling och för jämställdhet för läsåret 22/23 ska utvärderas genom att

- Eleverna får i slutet av april utvärdera genom att svara på frågor under ett klassråd/fritidsråd. Frågorna ställs som öppna frågor, och det finns även möjlighet för eleverna att ta upp övriga synpunkter som inte ingår i de frågor som ställs. Synpunkterna från dessa utvärderingar sammanställs av närvarande pedagog och bildar underlag för ny plan.
- Elevrådet utvärderar också planen – muntligt, i form av ett samtal - i slutet av april tillsammans med ansvarig personal, och tar då upp saker som gäller specifikt elevrådets delaktighet i arbetet kring värdegrund-likabehandling-jämställdhet. Synpunkterna från dessa utvärderingar sammanställs och bildar underlag för ny plan.
- På uppstartsdagarna i augusti diskuterar och utvärderar såväl pedagogisk personal som eht planen, inklusive årets främjande och förebyggande insatser, detta sammanställs och bildar underlag för ny plan.

- Vårdnadshavare bjuds in via SchoolSoft att diskutera och utvärdera planen och årets likabehandlingsarbete
- Vårdnadshavare ges också möjlighet att diskutera planen på vårens Forum för samråd.

Ansvarig för att årets plan utvärderas: Rektor.

Främjande insatser läsåret 22/23

Årets främjande insatser bygger på en omvärldsanalys, vår egen nulägesanalys samt utvärdering av föregående års främjande insatser.

Insats 1: Värdegrundsarbete i undervisningen, genom dagliga samtal med eleverna, värdegrundsfrågor på klassråd och elevråd, fritidsråd, utvecklingssamtal med elever och vårdnadshavare samt vid behov tätare uppföljningssamtal. Regelbundna föräldrakontakter via mail, schoolsoft och/eller telefon samt schemalagda rastvakter. Tillgång till skolsköterska samt kurator (elevhälsoteam). För att främja god sammanhållning och kamratskap har en rastbod öppnats som är tillgänglig för alla elever, där de äldre eleverna involveras. Vi har fadderverksamhet, så de yngre eleverna ska lära känna de äldre.

Utvärdering från läsåret 21/22

Verksamheten med rastboden startade under vt22 och både elever och personal upplever det som positivt.

Det hade varit bra att rastvakterna pratar ihop sig innan man ska vakta tillsammans så att man är på var sin sida av skolgården.

Fadderverksamheten, att yngre elever skulle lära känna äldre elever, kom också igång under vårterminen. Detta ledde till att de yngre vågade prata och umgås mer med de äldre. Pratades om att det var "min" tjej/kille från de yngre eleverna.

Områden (diskrimineringsgrunder) som berörs av insatsen:

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål: Alla elever har lika värde. Likabehandlingsarbetet innebär dock inte att alla elever ska behandlas lika. Alla elever är olika och har olika förutsättningar och ska därför mötas efter dessa i den dagliga verksamheten. Målet är att alla elever ska förstå och följa skolans ordningsregler när de vistas i skolan och själva vara positiva föredömen. För att rasterna ska vara trygga bedriver vi ett främjande arbete med rastvakter och att personalen erbjuder viss rastverksamhet.

Uppföljning av det främjande arbetet sker i dagliga samtal i undervisningen och på raster med eleverna, på klassråd, elevråd, fritidsråd, utvecklingssamtal med elever och vårdnadshavare, samt genom regelbundna föräldrakontakter via mail, Schoolsoft och/eller telefon.

Ansvarig: Rektor och övrig pedagogisk personal

Datum när det ska vara klart: Juni 23. Arbetet pågår under hela läsåret.

Vår utvärdering läsåret 2021/22:

*Rastboden kom igång under vårterminen och äldre elever var engagerade i att hjälpa till. Den har blivit uppskattad hos eleverna. Just nu öppen på halvtio-rasten men önskan finns att den ska vara öppen lite oftare. Trycket blev så högt att man fick dela upp veckorna per stadie. Det var en lång väntan för de stadiet som inte hade tillgång den ena veckan.

Rastdisco på fredagar har fortsatt under läsåret som är ett väldigt populärt inslag bland eleverna.

Insats 2: Alla elever ska uppleva trygghet och att de bemöts lika utifrån sina förutsättningar.

Områden (diskrimineringsgrunder) som berörs av insatsen: Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål: Anpassa de gemensamma aktiviteterna och hur de utformas så att alla elever kan delta, och på detta sätt genom handling visa att alla elever är lika mycket värda.

Vår utvärdering läsåret 2021/22:

*Enligt elevrådsprotokollen så känner eleverna sig trygga och att de behandlas lika.

*Vi anpassar vår undervisning utifrån elevernas behov i hög grad.

Vi har installerat handduschar, draperier samt möjlighet till eget omklädningsrum.

Ansvarig: Klasslärare, specialpedagog samt fritidspedagoger.

Datum när det ska vara klart: Juni 2023. Arbetet pågår under hela läsåret.

Kartläggning, metoder och nulägesanalys

Syfte och omfattning. Kartläggningens syfte är att visa var och när det finns risk för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i verksamheten. Kartläggningen ska omfatta alla diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder samt bristande tillgänglighet). Den ska också belysa enhetens nuläge avseende jämställdhet. Informationen ligger sedan till grund för enhetens *förebyggande* åtgärder.

Kartläggningsmetoder. Vi genomför elevenkäter (anonyma) och intervjuer med elever samt trygghetsvandringar för eleverna tillsammans med personal.

Vi genomför även kontinuerlig kartläggning genom våra elev-, hälso- och utvecklingssamtal samt genom elevråden.

Vid indikationer på att det förekommer dolda kränkningar i exempelvis en klass/grupp genomför EHT individuella djupintervjuer med eleverna i klassen/gruppen.

Personalen gör kontinuerliga självskattningar avseende sitt förhållningssätt till eleverna utifrån frågeställningarna:

- vem har jag pratat med idag
- vem har jag pratat till idag
- vem har jag pratat om idag
- på vilket sätt har jag pratat med/till/om?

Avstämningar av detta sker vid bestämda tidpunkter 2 ggr/läsår, dessa finns inlagda i årshjulet.

I samband med läsårsslut utvärderar elever, vårdnadshavare, personal och elevhälsoteamet DKJ-planen samt årets arbete kring värdegrund-likabehandling-jämställdhet, se avsnittet Utvärdering ovan.

Genomgång av incidentrapporter avseende trakasserier och kränkande behandling vid läsårsslut.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen: Elever i utvalda årskurser (enligt ett schema som är fastställt i BUN) får svara på en enkät med frågor om trivsel, trygghet, kränkningar, diskriminering mm. Det görs även en enkät i fritidshemsverksamheten. Utifrån enkätutfallet görs vid behov intervjuer med eleverna utifrån specifika kritiska frågeställningar.

Vid indikationer på att det förekommer dolda kränkningar i exempelvis en klass/grupp genomför EHT individuella djupintervjuer med eleverna i klassen/gruppen.

Samtliga klasser/grupper får göra trygghetsvandringar en gång årligen för att identifiera otrygga platser inom skolområdet, såväl inomhus som utomhus. Följande termin följs denna upp.

Inför läsårsslut utvärderar eleverna årets arbete kring värdegrund-likabehandling-jämställdhet.

Hur personalen har involverats i kartläggningen: Elevenkäten om trygghet och trivsel har mest fokus på skola, men innehåller även frågor om fritidstid. Den utformas på förvaltningsnivå, har sett likartad ut över tid och eventuella förändringar läggs ut på remiss till rektorer och respektive personal med möjlighet att ge synpunkter på innehållet. Utifrån enkätresultatet bestämmer berörd personal tillsammans med rektor vilka frågeställningar som eventuell behöver lyftas vid uppföljande intervjuer.

Pedagogisk personal håller i elevråd/fritidsråd, och ser till att elevernas arbetsmiljö lyfts kontinuerligt där.

Pedagogerna deltar i trygghetsvandringarna tillsammans med eleverna.

Personalen gör kontinuerliga självskattningar avseende sitt förhållningssätt till eleverna utifrån frågeställningarna ”vem har jag talat med/till/om?”, och resultatet diskuteras i arbetslaget.

I samband med läsårsslut utvärderar personalen DKJ-planen samt arbete kring värdegrund-likabehandling-jämställdhet, inklusive de klass/gruppspecifika planerna.

Resultat av kartläggningen – nulägesanalys sommaren 2022

- Det är viktigt att elever och vårdnadshavare aktivt tar del av innehållet i plan för diskriminering och kränkande behandling via klassråd och föräldramöten samt att de har kännedom om att den ligger på Schoolsoft
- Det finns platser på skolgården som av en del upplevs otrygga
- Det är viktigt att fortsätta med vuxennärvaron i omklädningsrummen och på rasterna
- Det är viktigt att det sker ett kontinuerligt arbete med att få elever att uttrycka känslor och att behärska sina känslor
- Det är viktigt att vårdnadshavarna får information om eleven har uppfört sig illa eller har använt kränkande uttryck
- Det är viktigt att fortsätta med rastaktiviteter och rastboden, önskemål finns om utökade rastaktiviteter.

Förebyggande åtgärder läsåret 2022/2023

Årets förebyggande insatser bygger på vår kartläggning och nulägesanalys samt utvärderingen av föregående års förebyggande insatser, se ovan.

Åtgärd 1: Kartläggning av skolgården visar på ett antal platser vilka upplevs som mer eller mindre otrygga, ibland åldersrelaterat. Rastvakter har extra god uppsikt över dessa platser. När rastaktiviteter genomförs för att barnen ska få tillgång till en planerad rastaktivitet.

Områden (diskrimineringsgrunder) som berörs av insatsen: Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

- **Mål:** Personal och elever går gemensamt igenom och omarbetar ordningsreglerna i varje klass/grupp, fritidshem samt tydliggör vad som menas med konflikter, kränkande handling och diskriminering
- Vid konflikter, kränkningar eller diskriminering upprättar mentor eller berörd pedagog en utredning och incidentrapport
- Vårdnadshavare informeras då deras barn varit med om/utsatt någon för en kränkning.
- Elevhälsosamtal genomförs då vi uppmärksammar att barn verkar otrygga (kurator och skolsköterska)
- Schemalagda rastvakter, vilka bär gula västar för att synas

Motivera åtgärd: Kartläggning av skolgården visar på ett antal platser vilka upplevs som mer eller mindre otrygga, ibland åldersrelaterat. Rastvakter har extra god uppsikt över dessa platser. När rastaktiviteter genomförs erbjuds eleverna att delta i planerade aktiviteter som leds av personal. Skolan har även öppnat en rastbod med leksaker för alla åldrar och intressen. De äldre eleverna hjälper till och ansvarar för utlåning.

Ansvarig: Rektor, klasslärare, specialpedagog och fritidspersonal.

Datum när det ska vara klart: Juni 2023, arbetas kontinuerligt med under hela läsåret.

Policy

Vi har nolltolerans mot alla former av kränkningar och trakasserier och vår ambition är att sådana ska undvikas helt. Vår policy är att agera direkt och kraftfullt om kränkningar och trakasserier trots allt skett. Även om elev och vårdnadshavare motsätter sig en utredning av kränkning, så är vi enligt lag skyldiga att inleda en utredning. I vår skola råder det nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling. Alla elever ska ha rättigheten att känna sig trygga i vår skola. Den utsattes egen upplevelse av det inträffade är utgångspunkten för en bedömning av och utredning kring vad som hänt.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Det finns alltid rastvakter på rasterna och personal när eleverna äter i matsalen - enligt fastlagt schema. Schemat utgår från resultat av kartläggning av skolgård och matsal samt resultat av trygghetsenkäter.
- Varannan vecka träffas Elevhälsoteamet för att diskutera eventuell information angående kränkningar eller trakasserier som har kommit till vår kännedom.
- Personal på skolan har fortlöpande olika typer av samtal med eleverna för att på ett tidigt stadium upptäcka förekomst av kränkningar och trakasserier. Vi har bland annat utvecklings-, elev- och hälsosamtal med eleverna. På elevråden och fritidsråd lyfts frågor som är relaterade till elevernas psykosociala miljö.
- Personal, likaväl som elever och föräldrar, kan vända sig till rektor, skolkurator, skolsköterska eller elevens klasslärare/fritidspedagog om man vill anmäla en kränkning. Det går givetvis även att ta kontakt med annan personal om eleven eller vårdnadshavare har ett större förtroende för någon annan än de angivna kontaktpersonerna.
- Vid minsta misstanke om kränkningar eller trakasserier görs anmälan i Draftit av den personal som uppmärksammat händelsen.

Rutiner för att ingripa, utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Skollag 6 kap10 §: ”En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.”

Diskrimineringslag (2008:567) 2 kap. 7§: ”Om en utbildningssamordnare får kännedom om att ett barn eller en elev, student eller studerande som deltar i eller söker sig till utbildningssamordnarens verksamhet anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är utbildningssamordnaren skyldig att utreda

omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen krävs för att förhindra trakasserier i framtiden”.

När skolpersonal får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska uppgifterna utredas. Så fort det rör sig om en inte helt bagatellartad händelse innebär lagens krav en långtgående utredningsskyldighet. Utredningens omfattning och genomförande beror på vad det är som har inträffat och hur pass allvarlig händelsen är i det enskilda fallet. Utgångspunkten för skolans agerande ska vara den enskilde elevens upplevelse av att ha blivit kränkt, eller uppgifter om detta.

Vi anser att nära relationer mellan elever och lärare bygger förtroende som i sin tur ger möjlighet att tidigt upptäcka kränkande behandling. Elever och vårdnadshavare vänder sig i första hand till ansvarig klasslärare/fritidspedagog. Därutöver finns skolsköterska, skolkurator, specialpedagog samt rektor. Eleverna kan dessutom vända sig till en anställd som de har förtroende för, även om personen inte tillhör den grupp som anges i planen.

Lärarna medverkar och delger alltid varandra om det som händer under skoltiden. Vår ambition är att ta tag i uppkomna situationer så tidigt som möjligt.

Viktigt att tänka på

- Skolans uppdrag är att se till alla elevers bästa, och vid incidenter har vi en skyldighet att allsidigt belysa och utreda. Som vårdnadshavare är perspektivet ofta ett annat och fokus ligger på det egna barnet.
- Skolans personal har tystnadsplikt, och vi kan aldrig diskutera åtgärder som är riktade mot ett barn annat än med det barnets vårdnadshavare. Det finns därmed en risk att man tror att ”skolan inte gör någonting”.

Arbetsgång vid misstanke om kränkande behandling, elev-elev:

1. En anställd som upptäcker pågående kränkningar/trakasserier ska genast ingripa. Då den akuta situationen åtgärdats görs anmälan i Drafit samt informeras elevens klasslärare/fritidspedagog.
2. En anställd som på annat sätt får kännedom om att en elev blivit utsatt för kränkningar/trakasserier görs anmälan i Drafit samt informerar elevens klasslärare/fritidspedagog.
3. Elevens klasslärare/fritidspedagog (samt helst ytterligare en personal) talar med den utsatta eleven för att klargöra vad som hänt och om något likande hänt tidigare. Samtalet bör allsidigt belysa det som inträffat. Förklara att skolan inte tolererar kränkningar, att skolan nu kommer att åtgärda detta, och klargör att eleven genast ska komma till sin klasslärare/fritidspedagog om något mera inträffar. Bestäm tid för uppföljning efter ungefär en vecka.
4. Elevens klasslärare/fritidspedagog (samt helst ytterligare en personal) talar därefter med den/de elever som kan ha utfört kränkningen för att klargöra vad som hänt. Samtalet bör allsidigt belysa det som inträffat. Är det flera elever som deltagit i

kränkningen talar de vuxna med dem en och en. Visar det sig att kränkningar skett, förklara att skolan inte tolererar kränkningar, att kränkningar enligt lag inte får förekomma och att det måste upphöra omedelbart. Gör upp en plan för hur det ska gå till, med tydliga mål för hur beteendet ska förändras. Bestäm tid för uppföljning efter ungefär en vecka.

5. Om det rör sig om en kränkande handling som bottnar i en konflikt eller om det inte finns någon maktobalans mellan utsatt och den som utsätter kan man ha ett konfliktlösande/utredande samtal* med båda parter närvarande. Samtalet bör allsidigt belysa det som inträffat, och ur båda parter perspektiv. Visar det sig att kränkningar skett, förklara att skolan inte tolererar kränkningar, att kränkningar enligt lag inte får förekomma och att det måste upphöra omedelbart. Gör upp en plan för hur det ska gå till, med tydliga mål för hur beteendet ska förändras. Bestäm tid för uppföljning efter ungefär en vecka.
6. Kontakta inblandades vårdnadshavare inom 24 h och berätta vad som hänt och vad som beslutats.
7. Då anmälan gjorts i Drafit är såväl rektor som huvudman informerade. Rektor kan delegera utredningen till medarbetare, oftast anmälaren. Utredningen ska ske skyndsamt.
8. Rektor informerar EHT, som håller ärendet under bevakning tills det är helt löst.
 - Vid allvarliga kränkningar/trakasserier kallar rektor redan på detta stadium till EHK, se punkt 10.
9. Klasslärare/fritidspedagog informerar rastvärdar och övrig berörd personal. Eleverna hålls under uppsikt.
10. Klasslärare/fritidspedagog genomför uppföljande samtal enligt planering i punkt 3 och 4. Respektive vårdnadshavare kontaktas för att delges information från uppföljningssamtal. Samtalen dokumenteras. Eleverna hålls vid behov fortsatt under uppsikt.
11. Om kränkningar inte upphör kallar rektor de elever som fortsätter kränka tillsammans med vårdnadshavare till en elevhälsokonferens (EHK). Kurator eller annan medlem av EHT kan då också närvara. En handlingsplan upprättas med såväl kortsiktiga som långsiktiga mål. Det bör alltid övervägas om åtgärder ska vidtas i syfte att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå. Samtalet dokumenteras i ett EHK-protokoll.
12. Handlingsplanen från EHK följs upp i ett nytt samtal, vid behov revideras handlingsplanen. Även detta samtal dokumenteras i ett EHK-protokoll.
13. Vid behov tas kontakt med andra myndigheter som polis eller socialtjänst för en eventuell rådfrågan.
14. Om kränkningarna inte upphör trots ovanstående åtgärder, beslutar rektor vidare utifrån bestämmelser om disciplinära åtgärder** enligt kap 5 i skollagen. (2010:800)
15. Rektor gör sammanställning av årets händelser vid läsårsslut, som bildar underlag för analys och fortsatt arbete inför ny Plan mot diskriminering och kränkande behandling samt för jämställdhet.

* Att tänka på i det **konfliktlösande samtalet**, se punkt 5 ovan

- Konflikten bör lösas i ett annat rum/plats än där den uppstod
- De inblandade får en i taget berätta vad de själva har gjort. För yngre elever eller personer med begränsad verbal förmåga kan man även rita händelseförloppet
- De inblandade tillfrågas hur de kände vid konflikttillfället

- Vad kunde ha gjorts istället? Ta fram alternativa lösningar
- Om konflikten är svårlöst eller irriterad, bestäm återträff och be de inblandade att låta varandra vara i fred.

****Exempel på disciplinära åtgärder**, se punkt 13 ovan, i de obligatoriska skolformerna och i gymnasieskolan/gymnasiesärskolan

- Tillfällig utvisning. Om en elev stör eller uppträder olämpligt och inte rättar sitt beteende efter tillsägelse får lärare visa ut elev under högst återstoden av undervisningspasset (Skollag 5kap 7§)
- Kvarsittning. Om en elev stör eller uppträder olämpligt och inte rättar sitt beteende efter tillsägelse får lärare eller rektor besluta om att eleven ska stanna kvar under uppsikt högst en timme efter skoldagens slut eller infinna sig i skolan högst en timme före skoldagens start (Skollag 5kap 8§)
- Skriftlig varning. Efter utredning får rektor besluta om att ge eleven en skriftlig varning. Denna ska innehålla information om vilka åtgärder som kan komma att vidtas om eleven inte ändrar sitt beteende (Skollag 5kap 11§).
- Tillfällig omplacering kan ske när skolan har gjort en utredning och åtgärderna utifrån den inte haft någon effekt. I akuta situationer kan undantag dock göras och en tillfällig omplacering kan genomföras utan utredning (Skollag 5kap 12-13§§)
- Avstängning. Detta får endast ske i samband med mycket allvarliga situationer, och får i de obligatoriska skolformerna bara gälla så länge att skolan hinner utreda vilka andra åtgärder som kan behövas och får inte pågå längre än en vecka (Skollag 5kap 14-16§§)

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

När en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling av personal ska händelsen **inte** utredas av kollega. Då följs istället nedanstående plan:

1. Personal som upptäcker pågående kränkningar/trakasserier ska genast ingripa. Då den akuta situationen åtgärdats tas kontakt med EHT/rektor för anmälan i Drafit. En anställd som på annat sätt får kännedom om att en elev blivit eller anser sig ha blivit utsatt för kränkningar/trakasserier tar kontakt med EHT/rektor för anmälan i Drafit.
2. Vårdnadshavare informeras. Ansvarig för att detta sker är rektor.
3. Genom anmälan i Drafit är huvudman informerad.
4. Rektor/EHT ansvarar för att utredning sker enligt nedan:
 - Samtal förs med samtliga berörda parter. Samtalen sker på annan plats än där incidenten skedde.
 - Samtalen dokumenteras.
 - Rektor ansvarar för att lämpliga åtgärder vidtas.
 - Åtgärder som sätts in bör leda till långsiktiga lösningar. Det bör alltid övervägas om åtgärder också ska vidtas i syfte att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå.
 - I fall av allvarliga kränkningar/trakasserier avgör rektor, eventuellt tillsammans med huvudmannen, om ärendet kräver disciplinära åtgärder eller ska anmälas till annan myndighet. Rektorn informerar den anställde om rätten till fackligt stöd.
 - Åtgärderna dokumenteras.
 - Rektor följer upp ärendet med elev och vårdnadshavare.

Tillsyn enligt lagen

Diskrimineringsombudsmannen och Statens skolinspektion har ansvar för att diskrimineringslagen och skollagens kap 6 om annan kränkande behandling följs.

Barn- och elevombudet är en del av Skolinspektionen och ska tillvarata barns och elevers rättigheter. Det innebär att BEO utreder anmälningar om kränkande behandling. BEO kan kräva skadestånd för ett barns eller elevs räkning och företräda barnet i domstol. BEO informerar om kapitel 6 i skollagen och ger råd och stöd om hur bestämmelserna ska tillämpas.

Diskrimineringsombudsmannen, DO, arbetar mot diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet, eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Om en elev inte anser att skolan har agerat i tillräcklig omfattning kan eleven göra en anmälan till DO. DO ger också råd om hur man kan förebygga diskriminering.

Klagomål

Elev eller förälder som anser sig felbehandlad ska först använda sig av de rutiner för klagomål som finns på Hörby kommuns hemsida,

<http://www.horby.se/skolaoforskola/grundskola/hjalpossattbilibattre>

och ge verksamheten möjlighet att respondera. Om man inte är nöjd med responsen där kan man vända sig till

Barn- och elevombudet (BEO), www.skolinspektionen.se/beo 08-586 08 000,

eller

Diskrimineringsombudsmannen (DO), www.do.se 08-120 20 700

Årshjul för värdegrundsarbetet (DKJ)

När	Vad	Vem ansvarar
Uppstart aug	Ny DKJ-plan tas fram i samråd med personal, elever och vh (Forum för samråd)	Rektor och EHT
Augusti	Klass/gruppspecifika handlingsplaner för främjande /förebyggande arbete tas fram	Klasslärare/fritidspedagog
Augusti	Ny DKJ-plan läggs ut på SchoolSoft	Rektor
Augusti	Ny DKJ-plan, inkl gemensamma ordningsregler implementeras hos eleverna	Klasslärare/fritidspedagog
1sta skolveckan	Klass/gruppspecifika regler tas fram tillsammans med eleverna	Klasslärare/fritidspedagog
Aug/sept	På föräldramöten - informeras om värdegrundsarbetet - diskuteras DKJ-planen	EHT Klasslärare/fritidspedagog
September	Plan diskuteras på Forum för samråd	Rektor
September		
Oktober??	Elevenkät genomförs enligt Hörby kommuns övergripande plan	Barn- och utbildningsförvaltning
Oktober, v 43	Kartläggning av otrygga platser	Klasslärare/fritidspedagog
November	Utfallet av kartläggningen analyseras av - Elevgrupper/fritidsråd - Pedagoger - EHT inkl rektor Pedagogsjälvsfattning diskuteras i arbetslaget	Klasslärare/fritidspedagog Rektor Rektor Arbetslaget
November		
November	Utfallet av enkäterna presenteras - för rektorsgruppen - för respektive personalgrupp	Barn- och utbildningsförvaltning Rektor
November	Återkoppling till elever	Rektor/klasslärare/fritidspedagog
November		
Mars	Uppföljning av trygghetsenkät genomförs Trivselenkät fritids	Klasslärare/fritidspedagog Fritidspedagog
Februari, v 10	Uppföljningar av trygghetsenkät analyseras av - Elevgrupper/fritidsråd - Pedagoger - EHT inkl rektor	Klasslärare/fritidspedagog Rektor Rektor
April, v 17	Eleverna arbetar med utvärdering och revidering av DKJ-planen	Klasslärare/fritidspedagog
Maj		
Maj	Föräldrasynpunkter inhämtas via Forum för samråd	Rektor
Juni	Utvärdering av årets plan och likabehandlingsarbete, sammanställning lämnas till rektor/EHT	Klasslärare/fritidspedagog
Juni	Analys av läsårets incidentrapporter	Rektor samt EHT
Senast 1 juni	Sammanfattande utvärdering och analys	Rektor samt EHT

Bilaga 1: Ordningsregler för Älvdalsskolan

[Enhet Ordningsregler – föreskrifter och syfte

Älvdalsskolan

2022-08-21

På varje skola ska det finnas regler som syftar till att skapa trygghet och studiero i skolan. De ska utarbetas av skolpersonal, elevrepresentanter såsom elevråd samt med delaktighet av vårdnadshavare t.ex. vid föräldramöten eller forum för samråd. Ordningsreglerna ska ge vägledning för elever, alla vuxna i skolan samt vårdnadshavare om förhållanden eller situationer som rör miljön i skolan. De ska också fungera som handledning för hur skolan ska hantera elever som stör eller skapar otrygghet. Ordningsreglerna fastställs vid skolans första elevråd. Synpunkter som inkommit utvärderas under läsåret 2022/23 av personal, elever och vårdnadshavare i ovan nämnda forum och råd.

Arbetsmiljö

Skollagen 5 kap. Trygghet och studiero

Arbetsmiljö 3§

Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Ordningsregler 5§

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektor beslutar om ordningsreglerna.

Disciplinära och andra särskilda åtgärder 6§

Rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande.

Läroplanen, sid 9 Skolans uppdrag

Skolan ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran och utveckling.

Arbetet måste därför ske i samarbete med hemmen.

Ansvar att skolplikten fullgörs

Skollagen 7 kap. Skolplikt och rätt till utbildning

20 § *Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn ska se till att barnet gör sin skolplikt.*

Ordningsregler för Älvdalsskolan år F-6 och fritidshemmen läsåret 22/23

- Alla på skolan ska visa hänsyn, respekt, vänlighet och använda ett vårdat språk. Personal ska föregå med gott exempel!
- Eleverna ska komma i tid till lektionerna och närvara under hela lektionspasset. Var rädd om skolans, fritidshemmens och varandras saker.
- Under raster och innan skolan ringer in ska eleverna vara utomhus om inte annat är bestämt i samråd med personal.
- Eleverna ska vara på skolans område under skoltid och fritidshemstid, eller i väntan på buss.
- Det är förbjudet att klättra på bommarna där bussen stannar.
- **Cyklar, sparkcyklar och dylikt ska placeras i cykelställen vid gångstigen.** Elever har eget ansvar för medhavda privata saker, skolan är inte ansvarig för personliga tillhörigheter.

- **Cykling, rullskridsko-, skateboardåkning, sparkcyklar och dylikt är inte tillåtet på skolgården under skoltid och fritidstid.**
- Det är förbjudet att uppehålla sig i cykelskjulet under skoltid.
- Tuggummi och annat godis är inte tillåtet, undantag vid festligare tillfällen i överenskommelse med lärare och vårdnadshavare.
- Elever och personal fastställer vid första klassrådet/fritidsråd vilka regler som gäller i respektive klassrum och fritidshem.
- Mobiltelefoner och andra privata elektroniska apparater (undantaget Chromebook) får inte användas under skoldagen och lämnas därför till klassläraren på morgonen och till fritidshemspersonal under fritidshemstiden, för inläsning, om inte annat avtalats.
- Chromebook får endast användas i undervisningssyfte om inget annat avtalas.
- Trädklättring och lek med pinnar är förbjudet på skolgården.
- Bollspel mot skolans väggar och plank är bara tillåtet på idrottshallens norra gavel och bollplanket mot Vallmogatan.
- Frukt får inte ätas utomhus. Frukten äter man i klassrummet sittandes när tillfälle ges av läraren, helst innan halv-tio rasten.
- Huvudbonader så som keps eller mössa inomhus är förbjudet i matsalen. I respektive klassrum är det klassens regler som gäller.
- Snöbollskastning är inte tillåtet annat än vid lärarnas eller fritidshemmens godkännande och då på anvisad plats och med vuxennärvaro.
- Pulkaåkning är tillåtet endast under vuxennärvaro. Man får enbart åka på de åklappar som skolan erbjuder. Täckbyxor/överdragsbyxor är ett måste vid pulkaåkning.
- Den del av studiehallarna som inte tillhör fritids samt fritidsavdelningarna ska användas för studier under lektionstid, respektera de elever som sitter och arbetar. Respektive lärare har ansvar för de elever som sitter i studiehallen eller fritidsavdelningarna samt att de plockar upp efter sig.

Konsekvenser av att bryta mot Älvdalsskolans ordningsregler

- Skolpersonal uppmanar eleven att följa ordningsreglerna.
- Skolpersonal kan omhänderta störande eller farliga föremål enligt Skollagen 5 kap. 22-24§.
- Skolpersonal uppmanar eleven att följa ordningsreglerna och förklarar vad konsekvensen blir av att bryta mot dem.
- Vid grovt eller upprepat störande av ordningen i undervisningen utvisar läraren eleven resterande tid/del av lektionen enligt Skollagen (SL) 5 kap. 7 §
- Beslut enligt SL 5 kap. 8 § om återläsningstid/kvarsittning under uppsyn. Tiden kan ske antingen före eller efter ordinarie skoltid. Klassläraren informerar vårdnadshavarna och fritidshem om datum och tid.
- Klassläraren/fritidspersonal kan besluta om förstärkt utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare. En överenskommelse ska göras om hur skola och vårdnadshavare ska få eleven att följa ordningsreglerna.
- Klasslärare, fritidspersonal och/eller specialpedagog har kontinuerlig uppföljning och kontakt med vårdnadshavarna.
- Klasslärare/fritidspersonal kan i samråd med specialpedagog och vid behov elevhälsan samt vårdnadshavare göra en utredning enligt SL 5 kap. 9-10 §§ av hur elevens destruktiva beteende kan brytas. Utredningen fastställs i ett åtgärdsprogram som beslutas av rektor.
- Rektor kallar till elevhälsokonferens.

- Skriftlig varning kan tilldelas eleven enligt SL 5 kap. 11 § och rektor informerar vårdnadshavare.
- Tillfällig omplacering kan ske enligt SL 5 kap. 12§.
- Eventuell utredning och beslut om undervisning på annan lämplig plats eller undervisning i särskild undervisningsgrupp kan ske enligt SL 5 kap. 13§.
- Eventuellt beslut efter utredning om omplacering till annan skola kan ske enligt SL 5 kap 14§.
- Rektor och personal med elevhälsa rådgör om fog för anmälan till socialtjänst och/eller polis föreligger enligt SOL 14 kap. 1 § eller SFS Brottsbalken (1962:700).

Bilaga 3: Vad betyder och vad gör man vid konflikter – kränkningar – mobbning – digitala kränkningar

(Anslås i varje klassrum och på varje fritidsavdelning)

Ordlista

Konflikter är när två eller flera personer har olika åsikter om ett ämne, en sak eller en händelse och börjar bråka med varandra. Konflikter är en oundviklig del av livet. I en konflikt är de inblandade relativt jämbördiga och vill oftast hitta en lösning. Även om man inte hittar en lösning kan man oftast gå vidare och lägga konflikten bakom sig.

Kränkningar sker då en person behandlas nedsättande i ord eller handling, eller då man gör ett ingrepp i personens rättigheter eller frihet. Att kränka någon är detsamma som att förödmjuka, skymfa eller sära. Lindriga kränkningar kan skolan oftast lösa så att de inblandade kan hitta ett sätt att gå vidare. MEN en kränkning kan vara en brottslig handling och då får skolan ta ställning till en ev. anmälan.

Mobbning är när en eller flera personer upprepade gånger och över tid utsätter en person för negativa handlingar med avsikt att sära, skada eller skapa obehag. Det råder dessutom obalans i maktförhållandet. Mobbningen kan vara verbal, psykisk och/eller fysisk och kan ske både IRL och på nätet eller mobilen.

Vad kan man göra för att stoppa kränkningar och mobbning?

Det är vi vuxna som har ansvar för att stoppa mobbning, men för att vi skall kunna göra det måste vi få veta när någon är mobbad. Om du blivit kränkt, diskriminerad eller mobbad är det viktigt att du pratar med någon vuxen om det. Som skolkamrat kan man förhindra mobbning genom att säga ifrån om man ser att någon är utsatt, inte bara titta på eller hålla tyst. Om några stycken i klassen/gruppen ställer sig på den mobbades sida, brukar mobbningen upphöra. Tänk också på att det som en person uppfattar som skämt, kan någon annan uppfatta som kränkande.

- **OM** det känns rätt för dig – markera för den som kränker/mobbar, att det inte är OK
- Om du blir utsatt, berätta för någon du litar på, helst en vuxen
- Om den vuxne du pratat med inte är någon i skolpersonalen, kan ni tillsammans sedan vända er till någon på skolan, t.ex. din mentor, någon annan lärare eller elevhälsan. Det är skolans skyldighet att hjälpa och stödja dig när du känner dig illa behandlad
- Om du inte får den hjälp du har rätt till och den på skolan som du pratat med inte tar dig på allvar, tar du och dina föräldrar kontakt med rektorn
- Skulle det fortfarande vara så att du inte får den hjälp du behöver för att kränkningarna/mobbningen skall upphöra tar man kontakt med den som är chef över rektorn – förvaltningschefen på Kommunkontoret

Fritt efter Lisbeth Pipping, "Jag mobbar inte", "Hjälp - mitt barn är mobbat!"

Vad kan man göra vid digitala kränkningar?

- Berätta så fort som möjligt för någon vuxen om du eller någon annan blir utsatt
- Spara de kränkande eller hotfulla mailen och sms:en, så att de kan spåras
- Märker du att någon blir utsatt, säg ifrån och visa att du inte ställer upp på mobbning
- Tänk efter vad du själv lägger ut digitalt och vad du sprider vidare, man har lika stort ansvar på nätet som någon annanstans. Respekt är ett nyckelord, både IRL (in real life) och på nätet

Fritt efter Rädda Barnen, www.rb.se

Emobbadress

Om du vill ha kontakt angående ett mobbningärende, men inte vill vända dig direkt till mentor eller elevhälso teamet kan du använda vår emobbadress, emobb.enhetens.namn@horby.se. Den går direkt till kurator.

Bilaga 4: Lathund för personal vid misstanke om kränkning av elev

1. Mentor alternativt fritidspersonal samtalar enskilt med berörda elever för att få en bild av händelsen
2. Händelsen skrivs samma dag in i Draftit och därmed är anmälan till både rektor och huvudman gjord
3. Mentor alternativt fritidspersonal ringer till samtliga berörda vårdnadshavare samma dag
4. All berörd personal meddelas via mail att det finns anledning att hålla extra uppsikt över dessa elever
5. Eventuell konsekvens meddelas av rektor i samråd med berörd personal

Bilaga 5: Värdegrunds- och likabehandlingsarbetet i korta drag för dig som vårdnadshavare.

Planen finns i sin helhet på SchoolSoft.

Vi arbetar aktivt och systematiskt för att förebygga och motarbeta kränkningar, och som vårdnadshavare är du en nyckelperson i detta arbete. Vi tar naturligtvis kontakt med dig omgående om något särskilt inträffar, men vi behöver också din hjälp för att arbetet ska bli så framgångsrikt som möjligt. Till exempel är det viktigt att vi så fort som möjligt får vetskap om någon elev känner sig utsatt. Det är också bra om du som vårdnadshavare kan stötta ditt barn i aktiviteter på nätet och i sociala medier.

Viktigt att tänka på

- Skolans uppdrag är att se till alla elevers bästa, och vid incidenter har vi en skyldighet att allsidigt belysa och utreda. Som vårdnadshavare är perspektivet ofta ett annat och fokus ligger på det egna barnet.
- Skolans personal har tystnadsplikt, och vi kan aldrig diskutera åtgärder som är riktade mot ett barn annat än med det barnets vårdnadshavare. Det finns därmed en risk att man tror att ”skolan inte gör någonting”.

Om incident inträffat

Arbetsgången är i korta drag följande, se vidare DKJplanen på SchoolSoft:

- Akut ingripande för att stoppa pågående handling
- Utredning genom samtal med inblandade
- Vårdnadshavare kontaktas inom 24 h
- Handlingsplan upprättas, inklusive datum för uppföljning
- Allt dokumenteras i Drafit, som är kommunens gemensamma digitala stöd för denna typ av frågor. Såväl rektor som huvudman blir härigenom per automatik informerad
- Elevhälsoteamet informeras om och följer upp alla incidenter
- Vid behov tas kontakt med andra myndigheter

Klagomål

Om du som förälder inte känner dig nöjd ska du först använda dig av de rutiner för klagomål som finns på Hörby kommuns hemsida, <http://www.horby.se/skolaoforskola/grundskola/hjalpossattblibattre> och ge verksamheten möjlighet att respondera. Om du inte är nöjd med responsen där kan du vända dig till

Barn- och elevombudet (BEO), www.skolinspektionen.se/beo 08-586 08 000,

eller

Diskrimineringsombudsmannen (DO), www.do.se, 08-120 20 700

Bilaga 6: Litteratur- och filmtips

Litteratur för vuxna:

- Darj & Bromseth (2010). *Normkritisk pedagogik: Makt, lärande och strategier för förändring*. Uppsala universitet.
- DO (2012): *Lika rättigheter i skolan*
- Eek-Karlsson, Liselotte (red) (2012). *Normkritiska perspektiv i skolan*. Studentlitteratur
- Eriksson, Lindberg, Flygare & Daneback (2002). *Skolan – en arena för mobbning*. Skolverket
- Frånberg, Gill, Nordgren & Wrethander (2009). *På tal om mobbning – och det som görs*. Skolverket
- Höistad, Gunnar (2001). *Mobbning och människovärde*. Gothia
- Mediekompass: Tidningen och genus http://www.mediekompass.se/wp-content/uploads/2015/11/Tidningen_och_genus2.pdf
- Nordenmark & Rosén (2008): *Lika värde, lika villkor? Arbeta mot diskriminering i förskola och skola*. Liber
- Olweaus, Dan (1994). *Mobbning i skolan – vad vi vet och vad vi kan göra*. Liber
- Skolverket (2013): *Kränkningar i skolan - analyser av problem och lösningar*
- Skolverket (2014): *Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda*
- SKR: *Maskulinitet och jämställd skola*
<https://webbutik.skr.se/bilder/artiklar/pdf/7585-607-0.pdf?issuusl=ignore>
- SOU 2005:56. *Det blågula glashuset - strukturell diskriminering i Sverige* (2005).
- Thornberg, Robert (2013): *Det sociala livet i skolan*
- Thors, Christina, red (2007). *Utstött – en bok om mobbning*. Lärarförbundet
- Wrethander Bliding, Marie (2007): *Inneslutning och uteslutning – barns relationsarbete i skolan*. Studentlitteratur
- [här kommer vi att fylla på efter hand...]

Litteratur för barn och ungdomar, eller för att läsa tillsammans och diskutera i klassen/familjen:

- Andersen, Hans Christian. *Den fula ankungen* (förskoleklass- skolår 1)
- Engström, Mikael. *Onda ögat* (förskoleklass- skolår 3)
- Goldberg, Helena & La Cour Mosegard, Maruska. *Slottet med de många rummen: Hur har du kommit till?* (förskoleklass)
- Holm, Annika. *Mod, Matilda Markström* (skolår 3)
- Kirkegaard, Ole Lund. *Gummi-Tarzan* (skolår 2)
- Lindgren, Astrid. *Pippi Långstrump* (skolår 1)
- Olsson, Ingrid. *Långt ifrån cool* (skolår 4)
- Schwartz, Simonette. *Mitt liv som GameBoy-nörd* (skolår 6)
- Skåhlberg, Anette. *Jag älskar dig så mitt hjärta brister* (förskoleklass- skolår 3)
- Skåhlberg, Anette. *Prinsessan Kristalla* (förskoleklass- skolår 3)
- Summanen, Eddie. *Familjeboken* (förskoleklass- skolår 1)
- Susso, Eva. *Den magiska hajtanden* (förskoleklass- skolår 3)
- Thor, Annika. *Sanning eller konsekvens* (skolår 5)

Filmtips

- Tur och retur (Sverige, 2003)
- Bron till Terabithia (USA, 2006)
- Tomboy (Frankrike, 2012)
- [här kommer vi att fylla på efter hand...]